



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

10. De Inferno.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

CONSID. X.

De inferno.

1. **S**unt qui nolunt hanc considerationem instituire : cum tamen optimum sit illis, ut descendant viventes, ne eò descendant morientes descendant, inquam, consideratione quã nulla potentior ad continendam in officio animam, & cupiditatis vires infringendas. Zenon Abbas cum iter faciens fame urgente ad olera aliqua ex agro proximo colligenda tentaretur ; dixit cogitationi suæ : Fures supplicii obnoxij sunt, videamus an tu ignem sustinere poteris, & aliquot dies sole torreris se passus est; cumque diutiùs ferre caro recusatet; Video, ait, te pœnis ferendis imparere esse ; ne ergo id agas unde illas in caput tuum accerfas. Vult etiam S. Augustinus, ut cogitatione ignis inferorum ad vitanda peccata, & opera bona excitemur. Timeamus, inquit ; ignem palea timet; amplexaris peccata, & delicias carnis tuæ, stipulas ad te congeris; non erit iste ignis sicut focus tuus, quò tamen si manum mittere cogaris, facies quidquid voluerit, qui hoc minatur: minatur inimicus tam leve malum, & facis malum; minatur Deus æ-

ternum malum, & non facis bonum?

Videamus ergo quis futurus sit cruciatus corporum; deinde quis animorum; tertio quanta desperatio. De corporum tormentis hoc in genere dici potest, quod una similitudine explicat S. Anselmus: Sicut ferrum ignitum omni suã parte continet ignem, sic mali omni sui parte apud inferos dolorem patientur: discurre per sensus: morbos oculorum medici numerant ferè ad trecentos, quos omnes simul coacervandos ibi existima. Legisti aliquando aliquos terribili alicujus spectri aspectu mortuos: ibi demonum horribilibus formis vexandos, mortemque propterea habituros in votis tibi persuade. Olfactum jam quantas à tot putentissimis corporibus manans fœtor cruciabit? Mezentius, & post eum Macrinus Imperator, viventes homines mortuis alligabant, donec vermibus & fœtore conficerentur: sed ludicra sunt ista, si cum damnatorum corporum graveolentia, quam declinare nullo modo possunt, conferantur, quorum vel unicum, vastissimum aëris spatium pestilenti odore corrumperet, hominesque ibi degentes suffocaret. Auditum verberabunt, & contendent ululatus, & gemitus, ac in Deum blasphemæ voces, mutuaque convicia

2. Quis in inferno cruciatus corporis. simil. 56.

& impropria. Gustum verò torquet non tantum aeterna fellis amaritudo, sed liquati plumbi infusio, uti nonnullis ad inferorum domicilia deductis ostensum fuit: sed potissima cruciamenta erunt in sensu tactus, qui diffusus per totum corpus in omni ejus parte atrocissima quæque patitur, quæ cogitatione potius, quam verbis à me comprehendi possunt: si fames, si infomnia, si frigus, & calor, si capitis dolores, nervorum contractiones, si membrorum luxationes, & mille aliorum generum tormenta cogitando percurras, eaque omnia in unum corpus damnati congeras, aliquid adumbrasti; sed parum omnino ad tormentorum istorum, quæ in uno corpore accumulabuntur, acerbitatem ex æquo concipiendam.

^{3.}
Quis ani-
mi.

Jam cruciatum animæ inspiciamus. Primus & maximus est privatio visionis Dei. Si sola, inquit S. Augustinus, immineret separatio à facie Dei, non videntes à quo creati sunt, & separati ab illo dulcedine ineffabilis vultus ejus, in qualibet aeternitate, & impunitate peccati, plangere se deberent; sed quid loquar? aut quibus loquar? hæc amantibus pœna est, non contemnentibus. Qui dulcedinem sapientiæ & veritatis utcumque sentire ceperunt, noverunt, quod dico, quan-

ta pœna est, tantummodo à facie Dei separari.

Sed de pœna animæ audiamus Bernardum cum Eugenio loquentem, & tria mala animæ damnatæ explicantem. Primum voluntatis semper cum Deo dissentientis; cum enim Deus sit inconvertibilis, & indeclinabilis, ac ordini necesse est ut hæc in illam impingens conquassetur, & conturbetur, & suæ semper averfionis & pravitatis pœnam ferat. Quid enim, inquit, tam pœnale, quam semper velle, quod nunquam erit, & semper nolle, quod nunquam non erit? quid tam damnatum, quam voluntas addicta huic necessitati volendi, nolendique, ut ad utrumlibet jam sicut non nisi perversè, ita non nisi miserè moveatur? in æternum non obtinebit quod vult, & quod non vult, in æternum nihilominus sustinebit? dignè omnino, ut qui ad nihil unquam afficitur quod deceat, ad nihil unquam quod libeat evadat; atque hoc est admittabile supplicium voluntatis.

Jam verò de intellectu & memoria audi eundem differentē. Quid, inquit, tam invisum obscenis, flagitiosisq; mentibus, quam lux, quam non poterunt declinare, quæ ipsorum turpitudinem omnibus discooperiet, ut pro multitudine intuentium sit confusio multa. At nullus de tanta numerositate

4
In volu-
tate.

strate spectantium molestior ocu-
lus suo cuiusque non est aspectus
sive in cælo, sive in terrâ quem
tenebrosa conscientia suffugere
magis velit, minus possit, quàm
seipsum: hîc est *vermis*, qui nun-
quam moritur, memoria præter-
itorum: semel injectus, vel po-
tius innatus per peccatum hæsit
firmiter nequaquam postea avel-
lendus: nec cessat rodere consci-
entiam, eaque pascitur, escâ utique
inconsumptibili, perpetuat vitam.

Quis ad hæc non perhorrescat,
cùm ipse sanctus exclamet: Hor-
reo vermem mordacem, & mor-
tem vivacem: horreo incidere in
manus mortis viventis, & vitæ
morientis: hæc est *secunda mors*,
quæ nunquam peroccidit, sem-
per occidit: quis det illis semel
mori, ut non moriantur in æter-
num? mortem quidē hanc mor-
tis beneficio finire, & evadere
vellent; sed frustra: invocabunt
mortem, & non veniet.

Apoc. 9.

Intueamur propius hujus tor-
menti à memoria provenientis
magnitudinem. Constat, inquit,
animam immortalem esse, nec ali-
quando absque sua memoria vi-
vere, ne non animam aliquando
esse contingat; itaque durante
animâ durat & memoria; sed
qualis? seæda flagitiis, horrida fa-
cinoribus, vanitate tumida, con-
temptu hispida, & neglecta: quæ
priora transferunt, & non transie-

runt: transferunt à manu, sed non
à mente: quod factum est, fa-
ctum non esse non potest: pro-
inde etsi facere in tempore fuit,
fecisse in sempiternum manet:
non transibit cum tempore, quod
tempora transit: in æternum er-
go necesse est cruciet, quod per-
peram te egisse in æternum me-
mineris. Omne quod Deo aver-
sum est, homini ipsi adversari ne-
cesse est; ut sit tum fera querela,
O custos hominum, quare me posuisti
contrarium tibi, & factus sum mihi-
metipsi gravus? Non est tunc quòd
veritatem dissimulet ratio, aut
rationis intuitum anima declinet
membris avulsa corporeis, & in
se se collecta; & carens sensibus,
per quos conjuncta corpori exi-
re solebat à se, & ire in eam, quæ
præterit, mundi hujus figuram?

Job 7.

Æternitas verò, & tot malorū
nunquam finienda duratio sum-
mum malorum est: hinc enim de-
speratio, & quædam rabies & fu-
ror: mors in votis, ac in nihilum
redigi summum beneficium est:
sed & hoc negatur. Quidam Ro-
manus pedore carceris, & mise-
riis prope confectus Tiberium
rogavit, mortem citò inferret.
Respondit ille: Nondum tecum
redij in gratiam. quasi diceret:
Nondum ita amici facti sumus, ut
hoc tibi beneficium conteram:
nec est quod animatis id tribuat.

Cæterum hîc iterum repeto,
quod

quod initio dixi, etsi omnia ista supplicia gravissima sint, Deo tamen, caeloque privari, omnibus illis acerbius futurum ex virorum sanctissimorum sensu: nam praeter S. Augustinum supra allatum, tam luculenter id asserit S. Chrysostomus, ut nulle gehennas inferiorum cum illa privatione non putet esse comparandas. Novi, inquit, quod plurimi tantum gehennam pertimescant, ego tamen illius gloriae amissionem multo amarior quam ipsius gehennae dico esse supplicium: & si aliquis mille ponat gehennas, nihil tale dicturus est, quale est a beatae illius gloriae honore repelli, exorsumque esse Christo, & audire ab illo: *Non novi vos.* atque haec est sententia D. Thomae & plurimum Theologorum, quia est privatio summi boni, cum omnis poena sensus bono dumtaxat inferiori, quod est incolumitas propria, illos privet.

CONSID. XI.

De Purgatorio.

I.
Purgato-
rij.
In Ps. 37.
Serm. 4.
tom. 10.

Gravissimas esse poenas Purgatorij tum auctoritas sanctorum Patrum, tum ratio declarat. S. Augustinum si audimus; Gravior, inquit, erit ille ignis quam quidquid homo potest pati

in hac vita: & amplius in aliquo sermone, in quo duriorum futurum ignem illum asserit, quam quidquid in hoc saeculo poenarum sentire, aut videre, aut cogitare quis possit. Quod ipsum adfert & probat S. Thomas in 4. S. Gregorius in Psal. 3. penitentialem ad illud Prophetæ dicentis, *Domine ne in furore tuo arguas me.* ita loqui Prophetam existimat: Scio futurum esse, ut post hanc vitam alij flammis expientur purgatorij, alij subeant sententiam aeternae damnationis: sed quia illum transitorij ignem omni tribulatione praesenti æstimo intolerabiliorem; non solum in furore aeternae damnationis opto non argui, sed etiam in ira transcuntis timeo purgationis purgari.

Ad quod bene concipiendum distinguenda est duplex poena purgatorij: una damni, qua retardatur anima a visione Dei: altera sensus, quam utramque etiam in minimo gradu excedere maximam hujus vitae probat hoc modo S. Thomas: Quando aliquid magis desideratur, tanto ejus absentia est molestior: atqui affectus, quo desideratur summum bonum post hanc vitam, est intensissimus; tum quia non retardatur mole corporis, tum quia tempus fruendi summo bono jam advenit, nisi aliquid impediret;